ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ
ਬਨਾਮ
ਰਾਮ ਬਹਾਦੁਰ ਯਾਦਵ
(ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 9334 ਦਾ 2010)
ਨਵੰਬਰ 26, 2021
[ਆਰ. ਸੁਭਾਸ਼ ਰੈਂਡੀ ਅਤੇ ਹ੍ਰਿਸ਼ੀਕੇਸ਼ ਰਾਏ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ]

ਸੇਵਾ ਕਾਨੂੰਨ:

ਰੇਲਵੇ ਪ੍ਰੋਟੈਕਸ਼ਨ ਫੋਰਸ ਨਿਯਮ, 1987: ਨਿਯਮ 161 – ਕੁਝ ਖਾਸ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਖਾਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ – ਨਿਯਮ ਦੀ ਮੰਗ ਹੈ ਕਿ ਕਾਰਨਾਂ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ – ਤੱਥਾਂ ਉੱਤੇ, ਇਲਜ਼ਾਮ ਹੈ ਕਿ ਮੁੱਖ ਦੋਸ਼ੀ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਹੈੱਡ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਨੇ ਗੈਰ-ਨਿਆਇਕ ਸਟੈਂਪ ਪੇਪਰਾਂ ਦੀ ਚੋਰੀ ਦੀ ਸਾਜਿਸ਼ ਰਚੀ ਜਿਸ ਦੀ ਕੀਮਤ ਲਗਭਗ ਰੁ.1 ਕਰੋੜ ਹੈ – ਅਨੁਸ਼ਾਸਨਿਕ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਚਾਅ ਕੀਤਾ ਗਿਆ – ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਚਾਅ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਬਿਨਾਂ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ – ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਰੱਦ ਕੀਤਾ – ਅਪੀਲ ਉੱਤੇ ਫੈਸਲਾ: ਕੁਝ ਖਾਸ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਖਾਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਪਣਾਉਣ ਦੁਆਰਾ, ਅਨੁਸ਼ਾਸਨਿਕ ਉਪਾਯ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਇੱਕ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰਨ ਲਈ, ਨਿਯਮ 161 ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ – ਫੋਰਸ ਦੇ ਨਿਯਮਿਤ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰਨਾ ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਉਪਾਯ ਹੈ – ਨਿਯਮ 161 ਜੋ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਚਾਅ ਅਤੇ ਫੋਰਸ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਖਿਲਾਫ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਅਤੇ ਮਸ਼ੀਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਮਜਬੂਰੀ ਅਤੇ ਵੈਧ ਕਾਰਨ ਨਾ ਹੋਣ – ਸਿਰਫ ਨਿਯਮ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ ਦੁਹਰਾਉਣ ਨਾਲ ਹੁਕਮ ਵੈਧ ਨਹੀਂ ਬਣ ਜਾਂਦਾ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਚਾਅ ਲਈ ਵੈਧ ਅਤੇ ਪਰਯਾਪਤ ਕਾਰਨਾਂ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਜਦੋਂ ਨਿਯਮ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ ਹੀ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਚਾਅ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਦਿਖਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ – ਨਿਯਮ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ 'ਅਮਲੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ' ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਸਾਧਾਰਣ ਅਤੇ ਸਮਝਦਾਰ ਮਨੁੱਖ ਇਸ ਨਤੀਜੇ ਉੱਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ – ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਚਾਅ ਲਈ ਕੋਈ ਵੈਧ ਕਾਰਨ ਪ੍ਰਤੀਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਨਿਯਮ 161 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ – ਜਿਹੜੇ ਪਿੱਛੇ ਤਨਖਾਹ ਦੇ ਬੈਕ ਵੇਜਿਜ਼ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ 50% ਬੈਕ-ਵੇਜਿਜ਼ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਨਿਆਂਪੂਰਣ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਹੈ – ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੁਕਮ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ।

ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਦਿਆਂ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ

ਫੈਸਲਾ: 1.1 ਰੇਲਵੇ ਪ੍ਰੋਟੈਕਸ਼ਨ ਫੋਰਸ ਨਿਯਮਾਂ, 1987 ਦੇ ਨਿਯਮ 161 ਦੇ ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਖਾਸ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਪਣਾਉਂਦਿਆਂ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨਿਕ ਉਪਾਯ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰਨ ਲਈ, ਨਿਯਮ 161 ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਕਾਰਣਾਂ ਦੀ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਕ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦਾ ਸਾਮਾਨਿਆ ਨਿਯਮ ਆਰ.ਪੀ.ਐਫ. ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ 132, 148 ਅਤੇ 153 ਦੁਆਰਾ ਸੰਚਾਲਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਨਿਯਮ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰੇ ਗਏ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ, ਨਿਯਮ 161 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦਿਆਂ ਕੋਈ ਵੀ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਨੇ ਫਾਈਲ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਇਆ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਕਾਰਨ ਉਸ ਫਾਈਲ ਵਿੱਚ ਵੀ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਹ ਇੱਕ ਸੈਟਲਡ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਨਿਯਮ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਪਣਾਉਣ ਦਾ ਢੰਗ ਅਤੇ ਢਬ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਉੱਤੇ ਇਸ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਨਿਯਮ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵਰਤਣ ਦੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਫੋਰਸ ਦੇ ਇੱਕ ਨਿਯਮਿਤ ਮੈਂਬਰ ਦੀ ਬਰਖਾਸਤਗੀ, ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਉਪਾਯ ਹੈ। ਨਿਯਮ 161, ਜੋ ਇੱਕ ਜਾਂਚ ਨਾਲ ਬਚਣ ਅਤੇ ਫੋਰਸ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਖਿਲਾਫ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਅਤੇ ਮਸ਼ੀਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਮਜਬੂਰੀ ਅਤੇ ਵੈਧ ਕਾਰਨ ਨਾ ਹੋਣ। ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਜਾਂਚ ਨਾਲ ਬਚਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਸਿਵਾਏ ਇਸ ਦੇ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਦੂਜੇ ਹੈੱਡ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਗੈਰ-ਨਿਆਇਕ ਸਟੈਂਪ ਪੇਪਰਾਂ ਦੀ ਚੋਰੀ ਲਈ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਸਿਰਫ ਨਿਯਮ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ ਦੁਹਰਾਉਣ ਨਾਲ,

ਹੁਕਮ ਵੈਧ ਨਹੀਂ ਬਣ ਜਾਂਦਾ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਜਾਂਚ ਨਾਲ ਬਚਣ ਲਈ ਵੈਧ ਅਤੇ ਪਰਯਾਪਤ ਕਾਰਨ ਰਿਕਾਰਡ ਨਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ। ਜਦੋਂ ਨਿਯਮ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਹੀ ਜਾਂਚ ਨਾਲ ਬਚਣ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਫਾਈਲ ਵਿੱਚ ਕਾਰਨ ਹਨ, ਤਾਂ ਇਹ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਬਣਾਏ ਰੱਖਣ ਲਈ ਕਾਫੀ ਹੈ, ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਜਦੋਂ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਤਾਂ ਫੋਰਸ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਜਾਂਚ ਨਾਲ ਬਚਣ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਹੁਕਮ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨਿਕ ਉਪਾਯ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਜਵਾਬਦੇਹ ਉਸ ਸਮੇਂ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਹੈੱਡ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਉਹ ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਜਾਂ ਧਮਕੀ ਦੇਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਜੇਕਰ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੁੰਦੀ। ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਗੁਪਤ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਦੇ ਇਸ ਖੜ੍ਹੇ ਨੂੰ ਗਲਤ ਸਾਬਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਾਂਚ ਕਰਨਾ ਵਾਜਬੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਨਿਯਮ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ 'ਵਾਜਬੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ' ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਦਿੱਤੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਸਧਾਰਣ ਅਤੇ ਸਮਝਦਾਰ ਮਨੁੱਖ ਇਸ ਨਤੀਜੇ ਤੇ ਪਹੁੰਚਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜਾਂਚ ਨਾਲ ਬਚਣ ਅਤੇ ਨਿਯਮ 161 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਵੈਧ ਕਾਰਨ ਪ੍ਰਤੀਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਨਜ਼ਰੀਆ ਸਵੀਕਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 9]

1.2 ਪਿੱਛੇ ਤਨਖਾਹਾਂ ਦੇ ਅਨੁਦਾਨ ਸਬੰਧੀ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਕਲੌਤੇ ਨਿਆਂਕਾ ਦੁਆਰਾ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਜਵਾਬੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਸੀ ਸੇਵਾਨਿਵ੍ਰਿਤੀ ਦੀ ਉਮਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ 'ਤੇ। ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ, ਪਰ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਧਿਆਨ 'ਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਕਿ ਜਵਾਬੀ ਇਕਲੌਤੇ ਨਿਆਂਕਾ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਏ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਸੀ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਐਸਾ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਝੁਕਾਅ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਵਾਬੀ ਨੇ ਮੁੱਖ ਦੋਸ਼ੀ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਗੈਰ-ਨਿਆਇਕ ਸਟੈਂਪ ਪੇਪਰਾਂ ਦੀ ਚੋਰੀ ਦੀ ਸਾਜਿਸ਼ ਰਚੀ ਜਿਸਦੀ ਕੀਮਤ ਲਗਭਗ ਰੁ. 1 ਕਰੋੜ ਸੀ, ਪਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਪੁਲਿਸ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਤੱਕ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਪਿੱਛੇ ਤਨਖਾਹਾਂ ਦਾ ਅਨੁਦਾਨ ਹਰ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਚ, ਜਵਾਬੀ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਕੇਸ ਬਚਾਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੁਥਰਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸ਼ੱਕ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਨੂੰ ਸਬੂਤ ਨਾਲ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਪਿੱਛੇ ਤਨਖਾਹਾਂ ਦਾ 50% ਅਨੁਦਾਨ ਦੇਣਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਉਚਿਤ ਅਤੇ ਨਿਆਂਇਕ ਹੈ। ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਜਵਾਬੀ ਨੂੰ ਪਿੱਛੇ ਤਨਖਾਹਾਂ ਦਾ 50% ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅਨੁਦਾਨ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ [ਪੈਰਾ 11, [313]282-ਈ, ਐਫ-ਐਚ; 283-ਏ-ਬੀ, ਸੀ, ਡੀ-ਈ]

ਦੀਪਾਲੀ ਗੁੰਡੂ ਸੁਰਵਾਸੇ ਬਨਾਮ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਜੂਨੀਅਰ ਅਧਿਆਪਕ ਮਹਾਵਿਦਿਆਲਯ (ਡੀ.ਐਡ.) ਅਤੇ ਹੋਰ (2013) 10 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 324 : [2013] 9 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1 – ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਸਹਾਦੇਵ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ (2003) 9 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 75; ਤਰਸੇਮ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ (2006) 13 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 581; ਪੁਲਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਜੈ ਭਗਵਾਨ (2011) 6 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 376 : [2011] 7 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 558; ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ (1991) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 362 : [1990] 3 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 354; ਮੈਸਰਜ਼. ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਟਿਨ ਵਰਕਸ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਮੈਸਰਜ਼. ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਟਿਨ ਵਰਕਸ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਿਟੇਡ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰ (1979) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 80 : [1979] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 563 – ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲੇਟ ਅਧਿਕਾਰਤਾ: ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 9334 ਦਾ 2010.

ਅੱਲਾਹਾਬਾਦ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਲਖਨਊ ਬੈਂਚ, ਲਖਨਊ ਵਿੱਚ ਖਾਸ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 230 ਦਾ 2009 ਵਿੱਚ ਮਿਤੀ 07.04.2009 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ.

ਮਿਸ ਕਿਰਨ ਸੂਰੀ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਪੀਯੂਸ਼ ਬੇਰੀਵਾਲ, ਮਿਸ ਨਿਧੀ ਖੰਨਾ, ਮਿਸ ਰੀਨਾ ਪਾਂਡੇ, ਅਮਰੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ, ਐਡਵੋਕੇਟਸ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਲਈ.

ਐਸ. ਆਰ. ਸਿੰਘ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਪ੍ਰਤੀਕ ਯਾਦਵ, ਅੰਕੁਰ ਯਾਦਵ, ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਕੁਮਾਰ ਯਾਦਵ, ਮਿਤ੍ਰ ਰਾਓ, ਐਡਵੋਕੇਟਸ ਜਵਾਬੀ ਲਈ.

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ

ਆਰ. ਸੁਭਾਸ਼ ਰੈੱਡੀ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ.

1. ਇਹ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਅੱਲਾਹਾਬਾਦ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਖਾਸ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 230 ਦਾ 2009 ਵਿੱਚ ਮਿਤੀ 07.04.2009 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਪੀੜਤ ਹੋ ਕੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਉਕਤ ਆਦੇਸ਼ ਨਾਲ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਇੰਟਰਾ-ਕੋਰਟ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਿੱਖਿਅਤ ਇਕਲੈਤੇ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਜਵਾਬੀ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

2. ਇੱਥੇ ਜਵਾਬੀ ਰੇਲਵੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਬਲ ਵਿੱਚ ਮੁਖੀ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਸ ਖਿਲਾਫ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨਿਕ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ, ਉਸ 'ਤੇ ਘਟਨਾ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਦੋਸ਼ੀ ਨਾਲ ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਗੈਰ-ਨਿਆਇਕ ਸਟੈਂਪ ਪੇਪਰਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਚੋਰੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ। ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਕਹਿੰਦਿਆਂ ਕਿ ਜਾਂਚ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਮਿਤੀ 22.10.1998 ਨੂੰ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ ਜਵਾਬੀ ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਅਪੀਲ ਅਤੇ ਸੁਧਾਰ ਨੇ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਵਿੱਚ ਸਮਾਪਤੀ ਪਾਈ। ਜਦੋਂ ਉਕਤ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਵਾਲਿਆ ਗਿਆ, ਤਾਂ ਸਿੱਖਿਅਤ ਇਕਲੈਤੇ ਜੱਜ ਨੇ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਿਤੀ 17.02.2009 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਪੈਨਸ਼ਨਰੀ ਲਾਭਾਂ ਅਤੇ 50% ਪਿੱਛੇ ਦੇ ਵੇਤਨ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ। ਉਕਤ ਆਦੇਸ਼ ਇਸ ਲਈ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਜਵਾਬੀ–ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੇ ਸੇਵਾਨਿਵ੍ਰਿਤੀ ਦੀ ਉਮਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲਈ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਉਕਤ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਇੰਟਰਾ–ਕੋਰਟ ਅਪੀਲ ਦੁਆਰਾ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ, ਤਾਂ ਉਹ ਵੀ ਰੱਦ ਹੋ ਗਈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ।

3. ਅਸੀਂ ਮਿਸ ਕਿਰਨ ਸੂਰੀ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਵਰਿਸ਼ਠ ਵਕੀਲ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਐਸ.ਆਰ. ਸਿੰਘ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਵਰਿਸ਼ਠ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਹੈ।

4. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਵਰਿਸ਼ਠ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਰੇਲਵੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਬਲ ਨਿਯਮ, 1987 ('ਆਰਪੀਐਫ ਨਿਯਮ') ਦੇ ਨਿਯਮ 161 ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਇਕ ਜਾਂਚ ਨਾਲ ਛੁੱਟਕਾਰਾ ਪਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਜੇਕਰ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਜਾਂਚ ਕਰਨਾ ਵਾਜਬੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਕਿਸਮ ਨੂੰ ਦੇਖਦਿਆਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੇ ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਜੋ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਲੈਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਨਿਯਮ 161 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਇਹ ਵੀ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕਾਰਨ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਪਰ ਜੇ ਫਾਈਲ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ ਨੂੰ ਪਰਿਯਾਪਤ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਵਿਭਾਗੀ ਬੈਂਚ ਅੱਗੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਭਾਵੇਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਏ ਗਏ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਆਧਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਸਿੱਖਿਆ ਇਕਲੈਤੇ ਜੱਜ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ 50% ਪਿੱਛੇ ਦੇ ਵੇਤਨ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ।

5. ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ, ਵਰਿਸ਼ਠ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਸਹਾਦੇਵ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ1$_{SUPERSCRIPT}$ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪਿੱਛੇ ਦੇ ਵੇਤਨ ਦੇ ਅਨੁਦਾਨ ਖਿਲਾਫ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਵਰਿਸ਼ਠ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤਰਸੇਮ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ2$_{SUPERSCRIPT}$ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਖਿਲਾਫ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ ਗੰਭੀਰ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਉਸਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਪਿੱਛੇ ਦਾ ਵੇਤਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਉਸਦੇ ਤਰਕ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਦੀਪਾਲੀ ਗੁੰਡੂ ਸੁਰਵਾਸੇ ਬਨਾਮ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਜੂਨੀਅਰ ਅਧਿਆਪਕ ਮਹਾਵਿਦਿਆਲਯ (ਡੀ.ਐਡ.) ਅਤੇ ਹੋਰ3$_{SUPERSCRIPT}$ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਪੁਲਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਜੈ ਭਗਵਾਨ4$_{SUPERSCRIPT}$ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ

ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

6. ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਸ੍ਰੀ ਐਸ.ਆਰ. ਸਿੰਘ, ਸੀਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੀਨੀਅਰ ਕੌਂਸਲ ਜੋ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਹਨ, ਨੇ ਸਾਡਾ ਧਿਆਨ ਆਰ.ਪੀ.ਐਫ. ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 161 ਵੱਲ ਖਿੱਚਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦਿਆਂ ਕੋਈ ਵੀ ਕਾਰਨ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਨਿਯਮ ਖੁਦ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਕੋਈ ਵੀ ਕਾਰਨ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਆਦੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨੀ ਜਾਂਚ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਖਿਲਾਫ ਲੱਗਾਇਆ ਗਿਆ ਦੋਸ਼ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਦੂਜੇ ਹੈੱਡ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਗੈਰ-ਨਿਆਇਕ ਸਟੈਂਪ ਪੇਪਰਾਂ ਦੀ ਚੋਰੀ ਦੀ ਸਾਜਿਸ਼ ਰਚੀ, ਧੁੰਦਲਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਜਾਂਚ ਦੇ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਅਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਜ਼ਾ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂਚ ਦਾ ਆਚਰਣ, ਇਕ ਸਾਧਾਰਣ ਨਿਯਮ ਹੈ ਅਤੇ ਆਰ.ਪੀ.ਐਫ. ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਨਿਯਮ 161 ਸਿਰਫ ਅਸਾਧਾਰਣ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਨਿਯਮ ਖੁਦ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਦਾ ਤਰਕ ਕਿ ਫਾਈਲ ਵਿੱਚ ਕਾਰਨਾਂ ਦਾ ਹੋਣਾ ਹੀ ਕਾਫੀ ਹੈ, ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਕੋਈ ਅਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸੀਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੀਨੀਅਰ ਕੌਂਸਲ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ$5_{SUPERSCRIPT}$ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਲਈ ਗਈ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਲਈ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਿਆ ਹੈ।

7. ਅਸੀਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ ਸੀਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੀਨੀਅਰ ਕੌਂਸਲ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਵੇਖਿਆ ਹੈ।

8. ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਆਰਪੀਐਫ ਨਿਯਮਾਂ, 1987 ਦੁਆਰਾ। ਫੋਰਸ ਦੇ ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਨਿਯਮਤ ਜਾਂਚ, ਆਰਪੀਐਫ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 132, 148 ਅਤੇ 153 ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਹੈ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਸਬੰਧਤ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਸਿਰਫ ਹੈੱਡ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਸੀ। ਇਲਜ਼ਾਮ ਉਸਦੇ ਖਿਲਾਫ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਰਚੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਹੈੱਡ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਨਾਲ ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਕੀਤੀ ਨਾਨ-ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਸਟੈਂਪ ਦੀ ਚੋਰੀ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਨਾਮ ਸ਼ੀ ਜੈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਕਾਗਜ਼. ਕਥਿਤ ਘਟਨਾ 17/18 ਸਤੰਬਰ 1998 ਦੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਆਰ 22 ਅਕਤੂਬਰ, 1998 ਨੂੰ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਆਰਪੀਐਫ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 161 ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ। ਨਿਯਮ ਆਰਪੀਐਫ ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ 161 ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। RPF ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 161 ਦਾ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਿੱਸਾ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ:

“161. ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ: ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਤੇ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ-

(i) ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੋਸ਼ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਦੋਸ਼ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ 'ਤੇ ਬਲ ਦੇਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਫੌਜ 'ਦੇ ਕਿਸੇ ਭਰਤੀ ਮੈਂਬਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਸਜ਼ਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ; ਜਾਂ

(ii) ਜਿੱਥੇ ਸਜ਼ਾ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸੰਤੋਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਢੰਗ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ।

(iii) ਜਦੋਂ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਰਾਜ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਬਲ ਵਿੱਚ ਅਖੰਡਤਾ ਦੀ ਬਰਕਰਾਰੀ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਢੰਗ ਅਨੁਸਾਰ ਕੋਈ ਜਾਂਚ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ;

ਸਜ਼ਾ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਅਧਿਕਾਰ ਵਾਲਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਮਾਮਲੇ ਦੀਆਂ ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਉਸ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਲੱਗੇ ਉਸ ਉੱਤੇ ਅਜਿਹੇ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।”

9. ਉਪਰੋਕਤ ਕਿਹੇ ਗਏ ਨਿਯਮ ਦੇ ਪੜ੍ਹਨ ਨਾਲ ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਖਾਸ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਪਣਾ ਕੇ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨ ਲਈ, ਨਿਯਮ 161 ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਕਾਰਣਾਂ

ਦੀ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦਾ ਸਾਮਾਨਿਆ ਨਿਯਮ ਆਰ.ਪੀ.ਐਫ. ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 132, 148 ਅਤੇ 153 ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਨਿਯਮ ਵਿੱਚ ਸੋਚੇ ਗਏ ਕਾਰਣਾਂ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ, ਨਿਯਮ 161 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਕੇ ਕੋਈ ਵੀ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਨੇ ਫਾਇਲ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਇਆ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਕਾਰਣ ਉਸ ਫਾਇਲ ਵਿੱਚ ਵੀ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਹ ਇੱਕ ਸੈਟਲਡ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਨਿਯਮ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਪਣਾਉਣ ਦਾ ਢੰਗ ਅਤੇ ਢੰਗ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਉੱਤੇ ਇਸ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਨਿਯਮ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਬਲ ਦੇ ਨਿਯਮਿਤ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰਨਾ ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਕਦਮ ਹੈ। ਨਿਯਮ 161, ਜੋ ਜਾਂਚ ਨਾਲ ਛੁੱਟਕਾਰਾ ਪਾਉਣ ਅਤੇ ਬਲ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਖਿਲਾਫ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਰੁਟੀਨ ਅਤੇ ਮਕੈਨਿਕਲ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਮਜਬੂਰੀ ਅਤੇ ਵੈਧ ਕਾਰਣ ਨਾ ਹੋਣ। 22.10.1998 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਨਾਲ ਛੁੱਟਕਾਰਾ ਪਾਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਣ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਸਿਵਾਏ ਇਸ ਦੇ ਕਿ ਜਵਾਬੀ ਨੇ ਦੂਜੇ ਹੈੱਡ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਗੈਰ-ਨਿਆਇਕ ਸਟੈਂਪ ਪੇਪਰਾਂ ਦੀ ਚੋਰੀ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਸਿਰਫ ਨਿਯਮ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਦੁਹਰਾਉਣ ਨਾਲ ਆਦੇਸ਼ ਵੈਧ ਨਹੀਂ ਬਣ ਜਾਂਦਾ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਜਾਂਚ ਨਾਲ ਛੁੱਟਕਾਰਾ ਪਾਉਣ ਲਈ ਵੈਧ ਅਤੇ ਪਰਯਾਪਤ ਕਾਰਣ ਰਿਕਾਰਡ ਨਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ। ਜਦੋਂ ਨਿਯਮ ਕਾਰਣਾਂ ਦੀ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਹੀ ਜਾਂਚ ਨਾਲ ਛੁੱਟਕਾਰਾ ਪਾਉਣ ਦੇ ਕਾਰਣਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਕੌਂਸਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਕਿ ਜੇਕਰ ਫਾਇਲ ਵਿੱਚ ਕਾਰਣ ਹਨ, ਤਾਂ ਇਹ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਬਣਾਏ ਰੱਖਣ ਲਈ ਕਾਫੀ ਹੈ, ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਤਾਂ ਬਲ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਜਾਂਚ ਨਾਲ ਛੁੱਟਕਾਰਾ ਪਾਉਣ ਦੇ ਕਾਰਣਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਆਦੇਸ਼ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਜਵਾਬੀ ਸਬੰਧਤ ਸਮੇਂ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਹੈੱਡ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਇੱਕ ਤਾਕਤਵਰ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਜਾਂ ਧਮਕੀ ਦੇਣਗੇ, ਜੇਕਰ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੁੰਦੀ। ਇਹ ਗੱਲ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਗੁਪਤ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਦੇ ਇਸ ਖੜ੍ਹੇ ਨੂੰ ਝੂਠਾ ਸਾਬਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਾਂਚ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਨਿਯਮ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ‘ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ’ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਦਿੱਤੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਸਧਾਰਣ ਅਤੇ ਸਮਝਦਾਰ ਮਨੁੱਖ ਇਸ ਨਤੀਜੇ ਤੇ ਪਹੁੰਚਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜਾਂਚ ਨਾਲ ਛੁੱਟਕਾਰਾਕੇਸ, ਕੋਈ ਜਾਇਜ਼ ਕਾਰਨ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਜਾਂਚ ਦੇ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਉਣਾ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 161 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ। ਅਸੀਂ ਵਿੱਚ ਹਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਸਹਦੇਉ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਸਿੰਘ ਐਂਡ ਅਦਰਸ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਐਂਡ ਅਦਰਸ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਹੈ ਉਕਤ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਤਰਕਸੰਗਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਇੱਕ ਨਿਰਪੱਖ ਜਾਂਚ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਵਿਹਾਰਕ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ, ਇਸ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥ. ਜਾਂਚ ਕਰਨੀ ਅਮਲੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਆਦਿ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ।

10. ਤਰਸੇਮ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਅਥਾਰਿਟੀ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਜਾਂਚ ਕਰਨਾ ਵਾਜਬੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹਾ ਨਿਰਣਾ ਅਥਾਰਿਟੀ ਦੇ ਵਿਸ਼ਾਤਮਕ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਉੱਤੇ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਉਦੇਸ਼ਪੂਰਣ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਉੱਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਕਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਾਂਚ ਨਾਲ ਛੁੱਟਕਾਰਾ ਪਾਉਣ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਸਮਗਰੀ ਦੁਆਰਾ ਸਮਰਥਨ ਮਿਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

11. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਪਿੱਛੇ ਦੀ ਤਨਖਾਹ ਦੇਣ ਦੀ ਮੰਗ ਸਬੰਧੀ, ਤਰਸੇਮ ਸਿੰਘ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਪਿੱਛੇ ਦੀ ਤਨਖਾਹ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਜਾਂਚ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰੇਗਾ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਉਤਰਦਾਤਾ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦੀ ਉਮਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਉੱਤੇ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਰਿਟਾਇਰ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਸੀ। ਸਾਧਾਰਣ ਤੌਰ ਉੱਤੇ, ਅਸੀਂ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦੇ, ਪਰ ਇਹ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਉਤਰਦਾਤਾ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਏ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਰਿਟਾਇਰ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਸੀ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਪੜਾਅ ਉੱਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਛੁਕ ਨਹੀਂ ਹਾਂ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਗੈਰ-ਨਿਆਇਕ ਸਟੈਂਪ ਪੇਪਰਾਂ ਦੀ ਚੋਰੀ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਲਈ ਮੁੱਖ ਦੋਸ਼ੀ ਨਾਲ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਦੀ ਕੀਮਤ ਲਗਭਗ ਰੁਪਏ 1 ਕਰੋੜ ਹੈ, ਪਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜਾਣੇ ਵਾਲੇ ਕਾਰਨਾਂ ਲਈ ਪੁਲਿਸ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਤੱਕ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਪਿੱਛੇ ਦੀ ਤਨਖਾਹ ਦੇ ਅਵਾਰਡ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦਿਆਂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਸੀਨੀਅਰ

ਕੌਂਸਲ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀਪਾਲੀ ਗੁੰਡੂ ਸੁਰਵਾਸੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪਿੱਛੇ ਦੀ ਤਨਖਾਹ ਦੇਣਾ ਹਰੇਕ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਕਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਪਿੱਛੇ ਦੀ ਤਨਖਾਹ ਦੇਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਨਿਪਟਦਿਆਂ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸੇਵਾ ਦੇ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਸੇਵਾ ਦੀ ਨਿਰੰਤਰਤਾ ਅਤੇ ਪਿੱਛੇ ਦੀ ਤਨਖਾਹ ਨਾਲ ਬਹਾਲੀ ਸਾਧਾਰਣ ਨਿਯਮ ਹੈ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਿਟੀ ਨੂੰ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੀ ਲੰਬਾਈ, ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਦੀ ਕਿਸਮ, ਮਾਲਿਕ ਦੀ ਵਿੱਤੀ ਹਾਲਤ ਅਤੇ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੋਰ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਉੱਤੇ ਆ ਕੇ, ਉਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਕੇਸ ਬਚਾਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਸਥਾਪਿਤ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ ਦਾ ਸ਼ੱਕ ਸਬੂਤ ਨਾਲ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਦੀਪਾਲੀ ਗੁੰਡੂ ਸੁਰਵਾਸੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ 50% ਪਿੱਛੇ ਦੀ ਤਨਖਾਹ ਦੇਣਾ ਉਚਿਤ ਅਤੇ ਨਿਆਂਪੂਰਣ ਹੈ ਦਾ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਸੀਨੀਅਰ ਕੌਂਸਲ ਦੁਆਰਾ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਮਦਦ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ।

12. ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਐਮ/ਐਸ. ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਟਿਨ ਵਰਕਸ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਐਮ/ਐਸ. ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਟਿਨ ਵਰਕਸ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਿਟੇਡ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁੜ ਨਿਯੁਕਤੀ ਨਾਲ ਪਿੱਛੇ ਦੀਆਂ ਤਨਖਾਹਾਂ, ਪੂਰੀਆਂ ਜਾਂ ਅੱਧੀਆਂ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੀ ਵਿਵੇਕਾਧੀਨਤਾ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ।

13. ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਨਜ਼ਰੀਏ ਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਜਵਾਬੀ ਨੂੰ 50% ਪਿੱਛੇ ਦੀਆਂ ਤਨਖਾਹਾਂ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ।

14. ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਅਸੀਂ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਚੁਣੌਤੀਯੋਗ ਆਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਦਖਲ ਦੇਣ ਲਈ ਕੋਈ ਵਧੀਆ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਲੱਭਦੇ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸਿਵਿਲ ਅਪੀਲ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਖਰਚੇ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ।

ਨਿਧੀ ਜੈਨ
ਅਪੀਲ ਖਾਰਜ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Vasu Gupta
Advocate